

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi
diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

II. zväzok

Boh nie je samotár

2007

Na cestu

My, kresťania katolíci, sme monoteisti – veríme v jedného Boha. Ale veríme aj to, že sú v ňom tri osoby: Otec, Syn a Duch Svätý. Tieto tri osoby sú jeden jediný Boh. Je to tajomstvo našej viery, ktoré nikdy nepochopíme, ale ďakujeme nášmu Bohu, že sa nám tak zjavil. Môžeme potom povedať dôležitú pravdu: Náš Boh je jeden, ale nie je samotár. Sám v sebe je dokonalým spoločenstvom. Z toho pre nás vyplýva, že kresťanstvo je náboženstvom vzťahov.

V druhom zväzku, ktorý Vám ponúkame, uvažujeme nad pravdami nášho Vierovyznania, ktorými sa začína náš symbol viery: Verím v Boha Otca, Syna i Ducha Svätého.

Nech Boh osvieti oči našej mysle, aby sme stále viac vníkali do krásy jeho tajomstiev.

+ Rudolf Zdobýš:

Vyznanie viery, symbol viery

V dejinách sa veľmi často stávalo, že ak mal niekto prineŕ nejaké posolstvo, alebo sa mal stať dedičom majetku, alebo mal dostať nejakú dôveru, musel sa preukázať. Ako? Keďže vtedy eŕe neboli telefóny, ani občianske preukazy, robievalo sa to pomocou nejakého symbolu. Napríklad sa rozlomila kráľovská pečať. Jednu časť mal kráľov posol, druhú ten, ktorý prijímal posolstvo. Keď sa stretli a spojili svoje časti, museli do sebe zapadať. Vtedy bolo jasné, že posol je hodnoverný a na drubej strane, že nejakú tajnú správu má odovzdať práve človekovi, ktorý má v rukách druhú časť pečate – symbolu. Slovo symbol pochádza z gréckebo slova symbállein, čo v našom jazyku znamená: spojiť spolu, spojiť znova.

Vyznanie viery, v ktorom sú na veľmi malom priestore zhrnuté základné pravdy kresťanstva, sa nazýva aj symbol viery. Ide o výstižné vyjadrenie toho, že pravdy viery sú pokladom, sú veľmi vzácne a zároveň potrebujú akoby svoje doplnenie. Úplnými sa stávajú iba vtedy, ak ich dokážeme spojiť s ich ďalšou časťou. Sú ako rozlomená pečať, pričom druhú časť pečate má v rukách sám Boh. Teda viera – ako sme už povedali v predchádzajúcich katechézach – nás vedie

do iného sveta bez toho, aby nás vytrhla z toho nášho. Pravdy viery nás vedú k Bohu, aby sme priložili svoju časť, ktorú nám zjavil, k tej jeho a nachádzali, objavovali plnosť a krásu právd.

Pravdy viery nás vedú i k našim bratom a sestrám, s ktorými spolu veríme. Nikto neverí sám. Veríme spolu s inými, pretože vieru sme dostali ako dar od Boha v spoločenstve veriacich. Každý deň máme prikladať svoje úlomky k úlomkom našich bratov a sestier a iba vtedy, keď tak spravíme, budeme rásť v poznaní a v láske.

Keď sa modlíme *Verím v Boha*, alebo ho vyznávame pri vážnych cirkevných úkonoch, prednášame články našej viery, ktoré sú trvalé, nemenia sa, prežili stáročia. Zároveň si uvedomujeme, že tieto pravdy – symboly – nás nenechávajú statickými, ale nás volajú ďalej. Volajú nás k tomu, aby sme vyšli zo seba a hľadali časť symbolu, ktorá nám chýba. Volajú nás na cestu. Svätý Cyril Jeruzalemský hovorí, že tak ako v malom semienku budúceho stromu sa skrýva množstvo konárov, kvetov i plodov, aj tento súhrn viery obsahuje v niekoľkých slovách všetko náboženské poznanie, ktoré sa nachádza v Starom a Novom zákone.

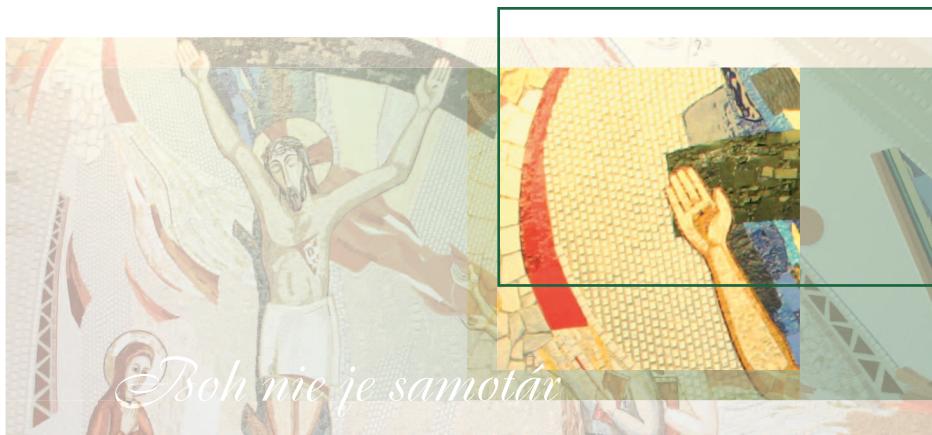
Poznáme viacero symbolov viery. Najznámejší je Nicejsko-carhradské, ktoré má v Cirkvi veľkú vážnosť, lebo pochádza z čias prvých dvoch ekumenických koncilov, ktoré boli v rokoch 325 a 361.

Naše uvažovanie nad vierou sa bude pridržať Apostolského vyznania. Má dvanásť článkov, čo nám pripomína dvanásť apoštolov, ktorí boli prvými hlásateľmi kresťanskej viery. Keď sa toto vierovyznanie modlíme, prijímajme ho do seba ako v deň svojho krstu, keď celý náš život bol zverený tomuto učeniu.

□ *Čo je symbol viery?*

*Je to zhrnutie kresťanských právd
na veľmi malom priestore.*

- *Čo hovorí o symbole viery sv. Cyril Jeruzalemský?
Ako v malom semienku budúceho stromu sa skrýva množstvo konárov, kvetov i plodov, aj tento súhrn viery obsahuje v niekoľkých slovách všetko náboženské poznanie, ktoré sa nachádza v Starom a Novom zákone.*

Verím v Boha, Otca...

Je nádherné vyjsť si do prírody, keď je ožiarená slnkom. Tešíme sa z jeho lúčov, vybrievame sa v jeho žiare. Bez slnka by nebol na zemi život. Aristoteles povedal, že Boh je ako slnko. V niečom mal pravdu. Boh je skutočne svetlom nášho života, je krásou, pravdou. Aristoteles ale nemohol prísť na to, že Boh je ešte oveľa viac ako slnko. Slnku je totiž jedno, či sa niekto v jeho lúčoch ohrieva alebo nie. Ono jednoducho žiari. Bobu to ale jedno nie je. Je pravda, že On je dokonale šťastný sám v sebe, a predsa je pravdou aj to, že mu my ľudia nejakým spôsobom chýbame. Chce, aby sme žili v jeho láske.

Dokazuje nám to svojím zjavením. Zjavil sa nám ako otec, ako dobrý pastier, ako milosrdný Samaritán. Všetky tieto zjavenia, všetky podobenstvá, ktoré nám povedal, nie sú didaktické pomôcky. Hovoria nám o jeho vnútornom

živote. Bohu na nás veľmi záleží. Hľadá nás ako Pastier, pomáha nám ako milosrdný Samaritán a pozerá sa do dialky, ako dobrý otec, ktorý očakáva svojho syna aj vtedy, keď mu premárnil majetok.

Je nádherné, že iba my kresťania veríme v Boha, ktorý je zároveň naším Otcom. Tak sa začína naše vierovyznanie. Verím v Boha, Otca všemohúceho. My kresťania sme monoteisti – to znamená, že veríme v jedného jediného Boha. Sme monoteisti trochu zvláštni, pretože veríme, že sú v ňom tri osoby. Keď sa nám Boh zjavil ako Otec, tak je nám jasné, že musí mať Syna a zo zjavenia vieme, že medzi nimi je taká láska, že sa stáva od večnosti tretou osobou, ktorým je Duch Svätý.

Najradostnejším zvolaním, aké vysiela zem k nebu, je zvolanie: Otče náš. V tom je moja veľkosť i moja spása, celá moja nádej a radosť. Som dieťaťom úžasného Otca. Táto pravda o Otcovi nás však aj zaväzuje. Pripomína nám, že Otec nie je iba môj, ale že je náš. Nás detí je mnoho. Sme veľkou rodinou nebeského Otca. Sú medzi nami dobrí i zlí, hriešnici i svätí. Zlých milujeme tým, že im odpúšťame, dobrých tým, že si berieme od nich príklad a máme k nim úctu. O chorých a starých sa staráme so zvláštnou láskou. Keď prídeme k bratom a sestrám iných, hoci vzdialených krajín, všade sme doma, lebo sme jednou svetovou Božou rodinou. Keď takto budeme prežívať každý deň, svet okolo nás a život v nás dostane celkom inú podobu. Bude to pekné dielo a my budeme vnútorne vyrovnaní. Obrazne povedané, budeme žiť v Božom náručí.

Náš Boh je Otec a nie anonymná sila, energia bez mena. Boh nám zjavil svoje meno. Je Bohom Abraháma, Izáka, Jakuba. Mojžišovi povedal: Ja som ten, ktorý som. Veríme v Boha, ktorý je Otec. Je teda láskou, má Syna, ktorého nekonečne miluje a Syn miluje jeho. Z oboch vychádza Láska, ktorá je tretou božskou osobou – Duch Svätý. Boh nie je

anonymná bytosť. Je osoba, ktorá má meno. My sme jeho deti, teda bratia a sestry navzájom, čo by sa malo prejavovať najmä v našich vzájomných vzťahoch.

- *V akého Boha veríme my kresťania?*
Veríme v Boha, ktorý je Otcom a teda je Láskou.
- *Čo z tobo pre nás vyplýva? Ak je Boh naším Otcom,*
my sme navzájom bratmi a sestrami, čo sa má
prejavovať aj v našich vzájomných vzťahoch.

Otec – Pravda a Láska

V dávnych dobách, keď sa putovalo po púšti, smer cesty bol označený drevenými tyčami, pretože sa dalo veľmi ľahko zablúdiť. Kto sa držal tyčí, ten prišiel šťastne do cieľa. Boli ale ľudia, ktorí púšť veľmi zneužívali. Pozmenili smer tyčí tak, aby viedli do stratena, tam, kde niet vody a nakoniec karavána zahynula smädom. Potom títo zlodeji a vrahovia iba prišli a zobrali si vzácne veci, ktoré našli.

V dnešnom svete sa často mení iba technika. Princíp zloby ostáva. Existujú ľudia, ktorí chodia popri životných

cestách a dezorientujú ľudí, hlavne mladých. Hovoria im o lepšom smere cesty, než aký im ponúka napríklad Boh. My ti dáme čosi lepšie a čosi viac a zadarmo. Tak prichádzajú napríklad dealeri drog. Chceš mať pekný výlet? Chceš zažiť šťastie? Chceš to zadarmo? Zober si jednu, dve dávky. Zadarmo. Potom, keď si už na to navykneš, splatíš všetko stonásobne.

Ako sa má človek v tom všetkom vyznať? Ako má vedieť, kto mu chce skutočne dobre a kto ho chce využiť a zneužiť? Okrem lásky, ktorú nám na prvý pohľad ponúka každý, je ešte veľmi dôležité si uvedomiť, že láska musí byť spojená s pravdou.

Boh je Láska a Pravda. Tieto výrazy vyjadrujú bohatstvo Božieho mena. On je vždy verný. Na našu cestu nám dal orientáciu. Zapichol nám popri ceste akoby usmerňujúce tyčce – Desatoro. Nič neponúka zadarmo. Vôbec sa netají s tým, že kto bude kráčať po jeho cestách, nebude mať ľahký život. Jeho láska je pravdivá a jeho pravda je láskavá. Žalm 119. nám hovorí, že Pravda je podstatou Božej bytosti.

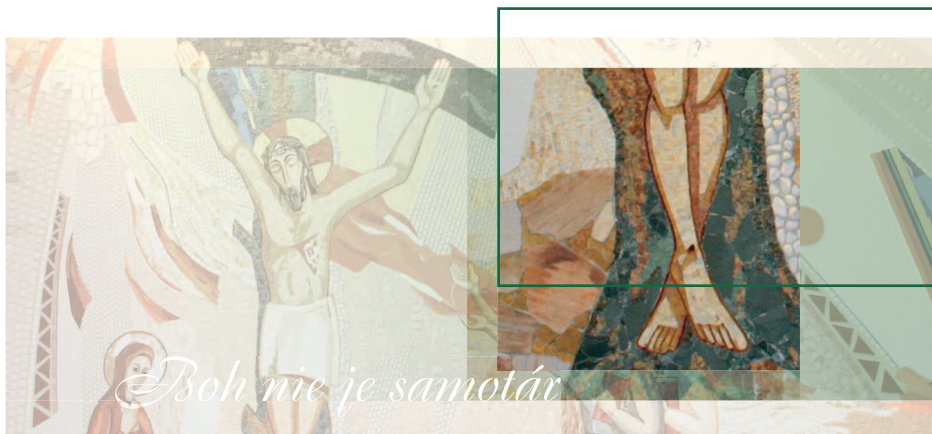
Boh je pravdivý aj vtedy, keď nám zjavuje seba samého. Učenie, ktoré nám dáva je „zákon pravdy“. Keď pošle svojho Syna na svet, bude to preto, aby vydal svedectvo pravde.

Izraelu sa zjavuje ako ten, ktorého láska je silnejšia ako láska otca a matky. Boh je nežná a milujúca bytosť. Prekypuje láskou. Miluje seba v troch osobách a v sebe miluje všetko, čo stvoril. Všetka láska vo svete pramení v Bohu, ktorý je láska. Božia láska je rozliata v našich srdciach skrze Ducha Svätého, ktorého sme dostali.

Je veľmi dôležité vedieť, že Boh je Láska a je aj Pravda. Dnes je totiž veľmi ľahko povedať niekomu: milujem ťa. Ale pravdivejšie by bolo možno povedať: milujem sa. Ide mi o mňa, o moje dobro. Dokonca nám niekto možno povie: milujem ťa, ukážem ti správny smer cesty. A je to skutočne tak? Zavedie nás možno do púšte, kde niet vody. Oklame nás.

Keď Boh hovorí milujem ťa, ako vieme, že nás neklame?
Dal nám seba samého a zomrel za nás, aby vstal z mŕtvych.
Kto sa obetuje, neklame...

- *Prečo je dôležité uvažovať nad tým, ktorou cestou vykročím v živote? Pretože je veľa ciest a veľa ponúk a niektoré môžu byť aj falošné.*
- *Ako vieme, že Boh nás neklame, keď nám hovorí, že nás miluje? Vieme to z tobo, že zomrel za nás na križi a vstal z mŕtvych.*

Boh je všemohúci

Bol raz jeden kráľ a kráľovná a mali jedinu milovanú dcéru. Žili šťastne a dožili sa svojej staroby. No zrazu prišlo nešťastie. Princezná ochorela. Práve vtedy, keď sa mala ujať kralovania. Kráľ zvolal lekárov z celej krajiny. Nikto však nevedel pomôcť. Kráľovstvo stratilo nádej. Princezná bola smutná, stále chradla, neusmiala sa. Hrozilo to najhoršie. Vtedy sa pri bránach paláca objavil starček, ktorý mal v ruke pletený košík a povedal, že on by veru vedel princeznú vyliečiť. Topiaci sa aj slamky chytá, a tak kráľ nakoniec súhlasil. Starček vošiel do komnaty k princeznej aj s košíkom

*a odovzdal jej bo. „O toto dieťa sa nemá kto postarať. Čaká na tvoju lásku“ – povedal vážne starec. Princeznej ho prišlo ľúto, nuž si pritúlila ten maličký zázrak. Srdce sa jej roz-
búchalo radosťou a začínala mať chuť žiť. Zdravie sa jej
nápadne zlepšovalo, až nakoniec vyzdravela úplne...*

Čo sa stalo? Dieťa v živote princeznej urobilo zázrak. Zobudilo v nej mamu, zobudilo v nej človeka a ona začala žiť iným životom. Preto iným, lebo začala zabúdať na seba a žila pre druhého. Tento zázrak robí s nami Dieťa v jaslách. Je možno zaujímavé, že hovoríme o bezbrannom Dieťati, keď hovoríme o Božej všemohúcnosti. Ide o všemohúcnosť pokory, ktorá v nás prebúdza dobro, prebúdza v nás človeka. A my zrazu zabúdame na seba. Ide o zázrak Božej všemohúcnosti.

Sväté písmo často vyznáva Božiu všemohúcnosť. Boha nazýva mocným Bohom Jakubovým, Pánom zástupov. Ako vyplýva z celého Božieho konania, ktorý sa nám definitívne zjavuje v Ježišovi Kristovi, jeho všemohúcnosť je úplne iná, ako si ju predstavujeme my. Vládna z jasličiek a z kríža. Je aj Pánom dejín, lebo riadi mysle i srdcia, ako aj všetky udalosti podľa svojej vôle. Boh nás svojou láskou, svojou malostou, svojou pokorou provokuje. Preto sa môže zdať, akoby bol niekedy vo svete neprítomný, akoby bol neschopný zabrániť zlu. My ale vieme, že to nie je tak. Boh pôsobí pomaly, ale isto. Aj ľudia veľmi dobre vystihli toto jeho pôsobenie, keď vytvorili príslovie: Božie mlyny melú pomaly, ale isto...

Božia všemohúcnosť a Božia pravda nepotrebujú vonkajšiu moc. Božia pravda a všemohúcnosť je pokorná a dáva sa človekovi prostredníctvom vnútornej moci. Je mocná tým, že jestvuje. Pravda i všemohúcnosť dokazujú seba samých v láske. My kresťania vnútornú moc pravdy potrebujeme, dôverujeme jej, sme jej svedkami.

- *Čo znamená, že Boh je všemohúci?*
Znamená to, že pokorou a pravdou riadi svet.

- *Potrebuje Boh vonkajšiu silu na svoje presadenie sa? Božia sila je vnútorná. Je ňou sila jeho lásky. V túto vnútornú moc Boha – Lásky – my kresťania dôverujeme.*

Boh je Stvoriteľ

Keby sa niekto z nás zobudil v kupé nejakého medzinárodného rýchlika a nevedel by, ako sa tam dostal, tak je úplne prirodzené, že jeho prvé otázky by zneli: Kde sme? Ako som sa sem dostal? Kde som nastúpil? Kam smerujem? Aký zmysel má táto cesta? Asi neexistuje normálny človek, ktorý by ihneď nepoložil tieto otázky.

Žijeme na zemi. Naša zem sa točí okolo svojej osi. Zároveň sa točí okolo slnka a súčasne so všetkými ostatnými nebeskými telesami sa rúti kdesi do nekonečnosti vesmíru podľa istých stanovených geniálnych zákonov. Preto je úplne logické sa pýtať: Odkiaľ sme to vyšli? Ako sme sa sem dostali? Aký to má všetko zmysel?

Tí, ktorí si tieto otázky kládli, prišli na mnohé odpovede. Nebudeme ich spomínať, ale odpovieme na ne kresťansky. Veríme, že Boh je náš Stvoriteľ, že všetko dal do pohybu ON z nekonečnej lásky k nám ľuďom. Všetko stvoril pre nás ľudí,

pretože nás veľmi miloval a stále miluje. Veríme, že stvoril svet **viditeľný i neviditeľný**. To znamená, že aj to čo vidíme, aj hmota, aj naše ľudské telo je dobré, pretože všetko vyšlo z Božej ruky. Svet bol stvorený na Božiu slávu. Nie preto, aby Boh svoju slávu zväčšil, ale aby ju prejavil. Hoci svet stvoril **z ničoho**, je **dobrý a usporiadaný**. Po stvorení ho neponechal na seba samého, ale sa oň stará svojou láskavou prozreteľnosťou. Boh netvorí ako hodinár, ktorý spraví hodiny, potom ich natiahne a už sa o ne nestará. Idú samy. Boh je Otec, nie hodinár.

Vrcholom viditeľného sveta je **človek**, ktorý dostal od Boha rozum a slobodnú vôľu. Jeho sloboda je taká veľká, že môže Boha odmietnuť. Bohu slúži na veľkú slávu ten fakt – hovorí Levinas, že dal život bytiam, ktorú sú schopné poprieť ho. Človek to aj spravil. Vzoprel sa Bohu a spáchal dedičný hriech. Odmietol poslúchať Boha, rozhodol sa, že sám chce určovať, čo je dobré a čo zlé. Tým stratil raj.

Boh, ktorý je nekonečná láska, ho však neponechal v moci smrti. Prisľúbil mu Vykupiteľa Ježiša Krista. Jeho milosťou sme dostali väčšie dobrá, ako tie, ktoré sme stratili diablovou závišťou.

Zobudili sme sa na zemi, ktorá ako rýchlík uháňa vesmírom. Nie sme tu náhodou. Sme stvorení Bohom a máme svoj cieľ – napodobňovať ho v láske a raz sa s ním stretnúť tvárou v tvár.

- *Prečo je dôležité vedieť, že Boh je Stvoriteľ?
Aby sme našli odpoveď na naše otázky o zmysle života.*
- *Čo znamená, že Boh stvoril svet viditeľný i neviditeľný?
Znamená to, že všetko vyšlo z Božej ruky ako veľmi dobré. Ak sa niečo pokazilo, tak pre závišť diavla a pre slobodné rozhodnutie človeka, ktorý sa vzoprel Bohu. Opisuje nám to kniha Genezis v rozprávaní o dedičnom brieche.*

Verím v Ježiša Krista

V jednom príbehu sa hovorí, ako si vládca zavolať slepcov od narodenia a dal pred nich priviesť slona. Každý sa ho mohol dotknúť a potom mal povedať, ako vyzerá slon. Vládca sa na tom veľmi zabával. Pre jedného bol totiž slon ako stĺp, pretože sa dotkol jeho nohy, pre iného ako obrovský list – dotkol sa jeho ucha. Pre ďalšieho bol hrubým hadom – dotkol sa jeho chobota...

Tento príbeh sa niekedy používa na to, aby sa poukázalo, že človek stojí pred Bohom, ako slepec, ktorý môže z jeho nekonečného tajomstva čosi akoby nahmatať, ale nevie nič presnejšie o Bohu povedať. Všetky náboženstvá sveta, teda iba hmatajú, hľadajú, skúšajú čosi povedať. Kresťanstvo, ak chce existovať na svetovej scéne náboženstiev, nech sa zaradí medzi ostatné.

Problém je v tom, že kresťanstvo sa medzi ostatné náboženstvá sveta zaradiť nechce, ba dokonca tvrdí, že pravdu o Bohu možno poznať tým, že uveríme Ježišovi Kristovi, jeho zjaveniu. Ježiš Kristus totiž prišiel na svet preto, aby nám zjavil svojho Otca. On jediný to mohol urobiť, pretože je Otcov milovaný jednorodený Syn. Je jasné, že my nikdy

všetko o Bohu nepochopíme, ale zjavenie nám pomáha, aby sme nemuseli tápať v temnotách a aby sme bezpečne a bez omylu mohli spoznávať to, čo nám treba ku spáse, ale aj ku šťastnému životu tu na zemi. Prečo sa ale odvolávame na Ježiša Krista? Prečo by práve on mal mať pravdu a nie napríklad Buddha či Hare Krišna?

Otázka je veľmi závažná a dôležitá a my ju nemôžeme vyriešiť v jednej katechéze. Púšťame sa do putovania, pri ktorom chceme objavovať výnimočnosť Ježiša Krista. Nie preto, aby sme sa vyvyšovali nad druhých, ale preto, ako sme už povedali v prvej časti, beda človekovi, ktorý vie, kde je na púšti prameň a nechce o tom povedať iným. Kristus je Prameň živej vody. Sme povinní o tom hovoriť bez toho, aby sme urážali iných.

V prvom rade si preto musíme uvedomiť, že Ježiš Kristus nebol mýtus, báj, niekto, kto ani neexistoval, ale že bol skutočnou, reálnou, historickou postavou. Veríme a vyznávame, že Ježiš z Nazareta, Žid narodený z dcéry Izraela v Betleheme za čias kráľa Herodesa Veľkého a cisára Augusta I., povolaním tesár, ktorý zomrel ukrižovaný v Jeruzaleme pod miestodržiteľom Ponciom Pilátom, za vlády cisára Tibéria, je večný Boží Syn, ktorý sa stal človekom. Vyšiel od Boha, zostúpil z neba a prišiel v tele, lebo Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. A my sme uvideli jeho slávu, akú má od Otca jednorodený Syn, plný milosti a pravdy... Z jeho plnosti sme my všetci dostali milosť za milosťou.

- *Sme odsúdení na to, aby sme iba tápali obladom pravdy o Bohu? Nie, pretože Ježiš Kristus, svetlo sveta, prišiel, aby každému kto chce, zjavil svojho Otca.*
- *Prečo to mohol urobiť? Pretože je milovaný jednorodený Otcov Syn, jednej podstaty s ním a pretože sa v konkrétnom, historickom okamihu dejín stal človekom.*

Jediný Syn a náš Pán

*Pripomeňme si udalosť, ktorú poznáme, ale vždy je dobre znova a znova sa k nej vracaf. Je to udalosť evanjelia, keď sa Ježiš Kristus pýta svojich učeníkov za koho ho pokladajú ľudia. Jedni za Jána Krstiteľa, iní za Eliáša, Jeremiáša alebo za jedného z prorokov. Potom sa však náš Pán obráti priamo na učeníkov s otázkou: Za koho ma pokladáte vy? Odpovedá Šimon Peter: Ty si Mesiáš, Syn živého Boha. Nato mu Ježiš Kristus odpovedá: **Nezjavilo ti to telo a krv, ale môj Otec, ktorý je na nebesiach.***

Petrovo vyznanie a odpoveď Ježiša Krista je veľmi dôležitá. Pripomína pravdu, že poznanie o Ježišovi Kristovi neprichádza z tela a krvi. To znamená, že sa na pravdy o Bohu nedá prísť vlastným rozumom či pomocou filozofie alebo na základe vlastných skúseností. Pravdy o Bohu môžeme iba prijať, keď nám ich Otec bude chcieť zjaviť.

Ježiša Krista, nášho Pána, jednorodeného Božieho Syna preto nikto z ľudí nemohol vymyslieť, alebo vytvoriť vo svojej fantázii, lebo jednoducho prevyšuje všetko naše ľudské myslenie. Ako sme povedali, pravdy o ňom *prijímame*. Základné pravdy o Kristovi sa dozvedáme priamo z jeho

mena: Ježiš Kristus. Meno Ježiš v hebrejčine znamená *Boh spasí*. Ježiš teda prichádza, aby vyslobodil svoj ľud z hriechov. Boh sa neuspokojil s tým, že oslobodil Izrael z domu otroctva, z Egypta. Oslobodil ho aj od hriechu. Keďže hriech je vždy urážkou Boha, môže ho odpustiť iba on. Robí tak vo svojom Synovi Ježišovi, ktorý je zároveň *Mesiášom, Kristom, Pomazaným*. Ježiša Krista nazývajú evanjeliá aj Božím Synom. Je to titul, ktorý existoval už v Starom zákone. Dával sa anjelom, synom Izraela i kráľom. V týchto prípadoch znamená adoptívne synovstvo. Starozákonné Písma pravdepodobne ani nechceli povedať viac. Kráľ bol Božím synom – *adoptívnym*. Neznamenal to nikdy, že bol niekým viac ako človek. Aj my sme adoptívne Božie deti. Nie tak Kristus. On je Božím Synom skutočne. Veľmi jasne rozlišoval svoje synovstvo od synovstva svojich učeníkov a nás všetkých. Nikdy nepovedal *náš* Otec. Vždy zdôraznil rozdiel. Napríklad: vystupujem k *môjmu* Otcovi a *vášmu* Otcovi.

V gréckom preklade kníh Starého zákona sa meno YHWH, pod ktorým sa predstavil Boh Mojžišovi, prekladá ako *Kyrios – Pán*. Takto sa označovalo božstvo Boha Izraela. Nový zákon používa titul *Kyrios* pre Otca, ale – a to je novota – aj pre Ježiša. Tým ho uznáva za Boha.

- *Čo znamená, že pravdy kresťanského náboženstva sú zjavené?*

Znamená to, že sme ich nevymysleli, pretože by to nikto nedokázal, ale sme ich prijali.

- *Čo znamená meno Ježiš Kristus?*

Meno Ježiš znamená Boh spasí. Kristus znamená pomazaný. Ježiš Kristus je zároveň skutočný, jednorodený Boží syn a náš Pán – Kyrios.

Ježiš Kristus sa počal z Ducha Svätého

Grécke báje vyjadrujú túžby ľudstva. Hovoria nám, že ľudia sa vždy snažili dostať nejakým spôsobom k božstvu. Chceli vzlietnuť, dotknúť sa bo, poprípade stať sa mu podobnými, ako je to v mýtoch Daidalos a Ikaros alebo Prometheus. Zároveň nám však hovoria, že každý takýto pokus stroskotal.

V Starom zákone o takomto pokuse hovorí príbeh o babylonskej veži. Ľudia si povedali: Postavme si vežu, ktorá bude siahať až do neba. Aj tu vieme, že sa to nepodarilo. Naopak. Prestali si rozumieť a roztratili sa po svete.

Túžba po tom, aby sme sa priblížili k Bohu je správna. Sám Boh ju do nás vložil. Ako ju však uskutočniť? Nemáme dosť síl, aby sme to dokázali. Boh to vie a pretože je milujúci Otec nenecháva nás trápiť sa, ale prichádza sám medzi nás. Počal sa z Ducha Svätého vzal si telo z Márie Panny a stal sa človekom. Dali mu meno Emanuel, čo v preklade znamená *Boh s nami*. Alebo – ako dodáva Ján evanjelista: Slovo sa telom stalo a prebývalo medzi nami. Boh teda odpovedá na naše túžby, prichádza k nám a ukazuje nám cestu, ako sa s ním stretnúť, ako sa mu stať podobným.

Prečo sa Ježiš Kristus stal človekom?

Preto, aby nás zmieril s Bohom a aby nás spasil.

Ďalej preto, aby sme spoznali Božiu lásku. Boh totiž tak miloval svet, že dal svojho jednorodeného Syna, aby nezahynul nik, kto v neho verí, ale aby mal večný život.

Preto, aby nám bol vzorom svätosti. Aby sme vzali na seba jeho jarmo, aby sme kráčali po jeho ceste, poznávali jeho pravdu a smerovali k pravému životu.

Boh sa stal človekom aj preto, aby nás urobil účastnými na Božej prirodzenosti. Stal sa človekom, aby sme sa my stali bohmi.

Veríme, že Ježiš Kristus je pravý Boh a pravý človek a stal sa človekom tak, že sa počal z Ducha Svätého a narodil sa z Márie Panny. Počal sa bez prispenia muža. Táto pravda nám hovorí, že Ježiš Kristus prišiel na tento svet ako absolútny Otcov dar. Nikto z ľudí nemusel nijako spolupracovať na tomto diele. Tu konal jedine Boh a od človeka potreboval jediné áno – súhlas Panny Márie. Dôležité je aj to, že sa narodil „z“ Márie. Teda nie iba „skrze“ Máriu. Keby to tak bolo, Panna Mária by bola iba nejakým potrubím, cez ktoré Kristus prišiel na svet. Keďže veríme a vyznávame, že si vzal telo „z“ Márie, znamená to, že ona, a potom ani nikto z nás, nie je obyčajným nástrojom v Božích rukách, ale všetci sme cieľom Božej lásky.

Boh nás obdarúva, my prijímame dar a stávame sa tak spolupracovníkmi na Božom diele. Nikdy nie sme jednoduchými nástrojmi.

□ *Ako sa stal Boží Syn človekom?*

Počal sa z Ducha Svätého a narodil sa z Márie Panny.

□ *Prečo to tak Boh zariadil?*

Aby sme si uvedomili, že v Kristovi sme dostali od Otca nezaslúžený dar. Nikto z ľudí sa nemusel nijako

pričiniť o príchod nášho Pána. Velkosť Panny Márie je v tom, že sa nechala obdarovať.

Narodil sa z Márie Panny

Vieme, že keď kdesi cestuje prezident, predseda vlády alebo nejaký iný vysoký činiteľ, sprevádzajú ho veľké bezpečnostné opatrenia. Všetko sa kontroluje, na všetko sa dáva pozor, aby sa mu niečo nestalo, aby naň niekto nespáchal atentát.

Je zaujímavé, že Boh, najvyšší Pán celej zeme, poslal na svet svojho Syna, ktorý sa narodil z chudobnej Panny a za ochrancu si zvolil jej manžela Jozefa. Toto bola Božia ochranka pre najdôležitejšieho človeka na tomto svete, pre Božieho Syna. Vidíme v tomto počínaní nebeského Otca jeho veľkú istotu. Kto nemá istotu, ten musí všeličo zabezpečovať. Ale ak má Boh istotu – a on ju má – že všetci sú v jeho rukách, tak môže všetko spokojne riadiť. Vie, že jeho Synovi nikto neublíži, iba ak by to dovolil on sám.

Boh prichádza na tento svet ako dieťa, ktoré sa o seba nevie postarať a potrebuje, aby ho ktosi krmil, prebaľoval... Boh by bez človeka zahynul... Narodí sa z Márie Panny, ktorá

zostane Pannou aj počas pôrodu, aj po pôrode. Je vždy panna. Zoberie si z nej telo, ale predtým ju ešte vyznamená tým, že jej duše sa nedotkne dedičný hriech. Je teda Nepoškvrneným počatím.

Boh sa narodil ako dieťa aj preto, aby nám ukázal, že sa ho nemusíme báť, že on nás potrebuje, že po nás túži, že nám verí. Chce v nás ľuďoch zobudiť všetky dobré city, ktoré vie v človekovi prebudiť nevinné bezbranné dieťa.

Boh sa narodil ako bezmocný aj preto, aby sme pochopili, že pravda, ktorou je jedine on, sa na tomto svete nebude presadzovať vonkajšou silou. Skutočná, pravá a jediná Pravda nepotrebuje vonkajšiu moc. Jej jedinou silou je to, že nekonečne miluje a spolieha sa na toho, ktorý zosadil mocnárov z trónov a povýšil ponížených. Preto aj slávnostný vstup do Jeruzalema nebol na bojovom koni, ale na osliatku, mláďati ťažného zvieraťa. Boh vchádza do dejín sveta nie ľudskou silou, ale silou pokory a lásky.

Tejto všemohúcej bezmocnosti sa diabol bojí. Má z nej strach. Preto prichádza na začiatku verejného pôsobenia Ježiša Krista, aby mu ponúkol na púšti slávu a moc. Kristus ju odmieta a odpovedá: Mojou cestou je cesta pokory, služby lásky. Diabol sa však nevzdáva. Prichádza, keď Kristus trpí na kríži, aby mu povedal: Ak si Boží Syn, zostúp z kríža – uveríme ti. Takého skutku sa diabol nebojí. Bojí toho, že Kristus tam „bezmocne“ vytrvá. Všemohúca bezmocnosť je pre diabla najstrašnejšia.

- *Prečo sa Boh narodil ako bezmocné dieťa?
Aby nám ukázal, že sa ho nemusíme báť, že pravda nepotrebuje vonkajšiu moc, ale jej silou je láska.*
- *Ako bol pokúšaný Ježiš Kristus a ako sme pokúšaní i my? Bol pokúšaný diablom, ktorý mu ponúkal cestu slávy a moci, vonkajšieho ovládania iných. Toto je neutíchajúce pokušenie každého z nás.*

Ježišov skrytý život

Slovo reklama je dnes jedno z najpoužívannejších. Skrýva sa za ním veľmi účinná metóda. Vieme, že ak sa niečo deje, treba to riadne zreklamovať, aby nám tam prišlo čo najviac ľudí. Tak isto, ak chceme niečo predat, treba spraviť reklamnú kampaň, aby mali ľudia o tovar záujem. Slovo „reklama“ však v sebe skrýva „klam“ – „re-klam-a“. To znie ako „opakované ma klam“. Aj v tomto sa Božie cesty líšia od našich.

Boh prišiel na tento svet a prvých tridsať rokov svojho života žil v skrytosti, veľmi nebadane, v tichosti stolárskej dielne. Nerobil krik, nerobil reklamu. Jednoducho žil. Celý život Ježiša Krista je skrytým tajomstvom, do ktorého môžeme vniknúť, ale nikdy ho nepochopíme. Tajomstvá sú ako studne, ku ktorým vždy môžeme prísť, kľaknúť si, aby sme sa z nich napili, a predsa vždy tam bude čerstvá pramenitá voda. Skutočnú studňu nikto nevypije. Aj samotné verejné vystúpenie Ježiša Krista, ktoré sa začína krstom v Jordáne, je viac skryté ako verejné, pretože je tajomstvom.

My sa chceme teraz na chvíľu zastaviť pri jeho živote od narodenia po krst v Jordáne. Čo nám hovoria jednotlivé udalosti?

Ján Krstiteľ, ktorý pripravuje cestu Pánovi, hovorí o našom Bohu ako o tom, ktorý prichádza. Boh nám ide v ústrety. Preto máme a môžeme žiť v každodennom očakávaní.

Ježišova obriezka hovorí o jeho začlenení sa do Abrahámovho potomstva. Mýlili by sme sa, ak by sme si mysleli, že Kristus prišiel iba pre jeden, hoci aj vyvolený národ. Práve Zjavenie Pána – Epifánia – alebo ako sa u nás ľudovo hovorí, sviatok Troch kráľov – nám hovoria, že Kristus je tu pre všetkých, aj pre pohanov, aj pre tých, ktorí nepatria k vyvolenému národu.

Tí, ktorí očakávali Mesiáša sa s ním aj skutočne stretli. Hovorí nám o tom sviatok obetovania v Ježiša v chráme, alebo aj sviatok stretnutia so svojím Spasiteľom, ako tento sviatok volá byzantská tradícia. Zároveň Simeon predpovedá, že život tohto Dieťaťa ako aj jeho matky nebude ľahký, pretože jej dušu prenikne meč bolesti. Jeho slová sa veľmi rýchlo potvrdia, o čom hovorí útek do Egypta. Nie každý dokáže prijať Dieťa. Sú ľudia, ktorí sa ho dokonca boja. Jedným z nich je Herodes. Dieťa mu naháňa strach. Kristov návrat z Egypta pripomína exodus a predstavuje Ježiša ako definitívneho osloboditeľa.

Skrytý život v Nazarete, o ktorom vieme, že bol bez reklamy, nápadnosti, život každodennej manuálnej práce, tichosti, modlitby, krásnych rodinných vzťahov, nám približuje pápež Pavol VI., ktorý hovorí:

Nazaretský dom je škola, v ktorej začíname poznávať Kristov život: je to škola evanjelia... Učí nás predovšetkým mlčeniu. Kiež by v nás ožila hlboká úcta k mlčeniu, k tomuto obdivuhodnému a nevyhnutne potrebnému postoju ducha... Okrem toho tu vidíme pravý spôsob rodinného života. Nech nám Nazaret pripomína, čo je rodina, jej spoločenstvo lásky, jej vážna a žiarivá krása, jej posvätná a nedotknuteľná osobitosť... A napokon tu poznávame školu práce. Ó nazaretský domov, dom tesárovho Syna! Tu predovšetkým by sme

chceli pochopiť a osláviť tvrdý, ale vykupujúci zákon ľudskej práce... Tu napokon chceme pozdraviť robotníkov celého sveta a ukázať im ich veľký vzor, ich božského brata.

□ *V čom vidíme Božiu veľkosť?*

*Najviac v tom, že prichádza na tento svet v tichosti.
V tichosti prežíva roky prípravy na vystúpenie
a v tichosti, ktoré nebude kričať, ani hlasno volať,
ohlási Božie kráľovstvo.*

□ *Je dobre, že Kristus je pre nás tajomstvom?*

*Je to veľmi dobre, pretože môžeme z neho – ako
z prameňa – čerpať novú občerstvujúcu silu.*

Ježiš Kristus trpel, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný...

Spomeňme si na udalosti zo Starého zákona. Eliáš a Báloví kňazi na bore Karmel. Achab poslal ku všetkým synom Izraela a zbromaždil prorokov na vrch Karmel. Vtedy Eliáš pristúpil ku všetkému ľudu a hovoril: „Dokedy budete kuľbať na dve strany? Ak je Pán Bohom, chodte za ním, ak Bál,

chodte za tým!“ Ľud mu nič neodpovedal. A Eliáš hovoril ľudu: „Ja sám som zostal z Pánových prorokov, prorokov Bálových je však štyristopäťdesiat mužov. Nech nám dajú dva býky. Oni nech si vyberú jedného býčka, nech ho rozsekajú, pokladú na drevo, ale oheň nech nepodkladajú. Potom ja pripravím druhého býčka, položím ho na drevo a tiež nepodložím oheň. Potom vzývajte meno svojho boha a ja budem vzývať meno Pánovo. A Bob, ktorý odpovie ohňom, ten je Bob.“ Všetok ľud na to odpovedal: „Návrh je dobrý!“ Eliáš hovoril Bálovým prorokom: „Vyberte si jedného býčka a pripravte prví, lebo vás je viac. A vzývajte meno svojho boha, ale oheň nepodkladajte!“ Vzali teda býčka, ktorého im dal, pripravili ho a od rána až do poludnia vzývali Bálovo meno: „Bál, vyslyš nás!“ No nebolo hláska, nebolo odpovede. I skákali okolo oltára, ktorý spravili. Napoludnie sa im Eliáš posmieval: „Kričte nablas, je predsa bob! Azda je zamestnaný, alebo sa utiahol, alebo odcestoval, alebo azda spí, nech sa zobudí!“ Kričali teda nablas, potom si podľa svojho zvyku mečmi a oštepami robili zárezy, až boli zaliati krvou. Prešlo aj poludnie a oni vykrikovali až do času obety, ale nik sa neozval, nik neodpovedal, nik si ich nevšímal.

Nie sme v podobnej situácii a nepadá posmech aj na naše hlavy? Boh je mŕtvy. Ani nie je zamestnaný, ani sa ne-utiahol, ani neodcestoval, ani nespí. Je to ešte oveľa horšie ako na vrchu Karmel. My kresťania veríme v Boha, ktorý zomrel a bol pochovaný. Takého Boha by si nikto nemohol vymyslieť, taký sa nám mohol iba zjaviť. Vymyslený by bol zaiste veľký, nesmrteľný, neporaziteľný. On sa nám zjavuje ako bezmocný. Jeho bezmocnosť je opäť našou silou.

V živote človeka sú chvíle, keď je vo svojom najhlbšom vnútri sám. Takáto samota je najhlbším protikladom ľudskej bytosti, ktorá nechce byť sama. Potrebuje inú bytosť. Preto samota vyvoláva strach. Bojím sa byť sám. Dieťa sa bojí v noci

v lese. Bojím sa byť sám s mŕtvym... Ide o strach pred neurčitým. Strach pred určitým človekom, zvieratom, je riešiteľný. Strach – neurčitý – môže byť odstránený iba prítomnosťou milujúcej bytosti. Samota, do ktorej by nepreniklo žiadne TY, do ktorej by neprenikla láska, by bola peklom. Vo všeobecnosti žijeme tak, že všetky stretnutia s ľuďmi v podstate zostávajú na povrchu. Nikto nemá prístup k hĺbke toho druhého. Každé stretnutie iba klame. Možno pofúka ranu samoty, ale celkom ju nehojí. V najhlbšom vnútri našej bytosti by teda bolo peklo, beznádej. Kristus však prekročil bránu našej osamelosti a utrpením vstúpil do priepasti samoty. Kam nás už nemôže nikto sprevádzať, tam ide s nami on. Smrť, ktorá bola peklom, už ním nie je. Existuje iba uzavretosť z vlastnej vôle, teda druhá smrť – peklo zatratených.

- *Prečo je dobre, že Kristus trpel, zomrel, bol pochovaný?
Pretože môže byť s nami aj v najťažších chvíľach
nášho života.*
- *Existuje v živote človeka bolesť, ktorú musí prežívať sám?
Nie, lebo Kristus prežíva všetko s nami a preto nikdy
nemusíme žiť v beznádeji.*

Kristus zostúpil k zosnulým

Myslím, že väčšina z nás pozná životný príbeh svätého Maximiliána Kolbeho, ktorý počas druhej svetovej vojny v koncentračnom tábore v Osvienčime dal život za svojho spoluväzňa a namiesto neho šiel do bunkra hladu. Inými slovami povedané – zostúpil k zosnulým, alebo aj zostúpil do pekiel. Takto sme sa kedysi modlili túto pravdu viery a Katechizmus používa aj tento pojem. Kristus zostúpil do pekiel...

Táto pravda viery hovorí, že Ježiš sa pred svojím vzkriesením zdržiaval na mieste pobytu zosnulých. To je prvý význam, ktorý apoštolské ohlasovanie dalo Ježišovmu zostúpeniu do pekiel (čiže k zosnulým): Ježiš zakúsil smrť ako všetci ľudia a svojou dušou zostúpil na miesto pobytu zosnulých. No zostúpil tam ako Spasiteľ a ohlasoval dobrú zvesť duchom, ktorí tam boli uväznení.

Miesto pobytu zosnulých, kam po smrti zostúpil Kristus, volá Sväté písmo „predpeklie“ (po latinsky inferi), „šeól“ (po hebrejsky) alebo „hades“ (po grécky), lebo tí, čo sa tam nachádzajú, sú pozbavení videnia Boha. Taký bol totiž pred príchodom Vykupiteľa údel všetkých zosnulých, či už

zlých alebo spravodlivých. To však neznamená, že ich údel bol rovnaký, ako to ukazuje Ježiš v podobenstve o biednom Lazárovi, ktorý bol prijatý „do Abrahámovho lona“. Duše týchto spravodlivých, ktoré v Abrahámovom lone očakávali Spasiteľa, oslobodil Kristus Pán, keď zostúpil do pekiel. Ježiš nezostúpil do pekiel (k zosnulým), aby vyslobodil zatratených, ani aby zničil peklo zatratenia, ale aby vyslobodil spravodlivých, ktorí ho predišli.

Sila Krista Vykupiteľa je v tom, že pre neho žiadne hlbiny nie sú hlbínami, žiadne peklo nie je peklom. Všetko preniká. Nedostane sa iba tam, kde ho nechce prijať slobodná vôľa človeka, ktorý mu hovorí: nepotrebujem ťa. Kristus teda zostúpil do hlbín smrti, aby mŕtvi počuli hlas Božieho Syna a aby tí, čo ho počujú, žili. Sila Kristovho slova, jeho hlasu, je obrovská. Tí, ktorí ho počujú, hoci by boli aj mŕtvi, tí budú žiť. Nádherným spôsobom opisuje Kristovo zostúpenie k zosnulým starobylý autor:

Aké je dnes veľké ticho na zemi! Veľké ticho a osamelosť. Veľké ticho, lebo Kráľ spí. Zem sa zlakla a zatíchla, lebo Boh v tele zaspal a zobudil tých, čo spali od vekov... Ide hľadať (Adama, nášho) prvého otca ako stratenú ovcu. Chce navštíviť tých, čo sedia vo tme a v tône smrti. Áno, Boh a jeho Syn idú vyslobodiť z múk uväzneného Adama a s ním uväznenú Evu... Ja som tvoj Bob a kvôli tebe som sa stal твоjím synom... Prebud sa ty, čo spíš! Veď som ťa nestvoril na to, aby si bol uväznený v podsvetí. Vstaň z mŕtvych; ja som život tých, čo zomreli.

V každodennom živote táto pravda pre nás môže znamenať i to, aby sme vedeli Kristovou silou – tak ako Maximilián Kolbe – vstupovať do pekla beznádeje. Ísť k ľuďom, ktorí sú zúfali, nevedia, ako ďalej, sú akoby mŕtvi, bez východiska, žijú v pekle samoty. Kristus nás svojím príkladom učí aj tomuto.

- *Čo znamená, že Kristus zostúpil k zosnulým?*
Znamená to, že Ježiš zakúsil smrť ako všetci ľudia
a svojou dušou zostúpil na miesto pobytu zosnulých.
No zostúpil tam ako Spasiteľ a ohlasoval dobrú zvesť
duchom, ktorí tam boli uväznení.

- *Ako táto pravda zasahuje do nášho života?*
Aj my môžeme a máme Kristovou silou zostupovať
do pekla samoty. Pomáhať ľuďom v ich beznádeji tak,
ako to urobil napríklad svätý Maximilián Kolbe.

Vstal zmrtvych...

V jednej populárnej piesni sa spieva: Mňa nepresvedčí nikto, že je život krátky, že končí ako tanec. Že sa sebe uklo-níme a na rozlúčku si zamávajú dlane. Mňa nepresvedčí nikto, že keď človek umrie, tak zostanú len fotky. Človek po-trebuje nádej, aspoň niečo, aspoň tri bodky...

Láska je mocná ako smrť. Ako peklo neúprosná – hovo-
 rí sa vo Veľpiesni. V Starom zákone je to chválospev na moc
 erosu, na jeho stále väčšiu požadovačnosť, neovládateľnosť,

nemiernosť. Láska je tak výkrikom po nekonečne, hoci eros je konečný. Ak sa zneužije, vedie do samoty, do púšte, do izolácie. Človek však túži po láske, ktorá je silnejšia ako smrť. Je odsúdený k večitej žízni, ako hovorí Smrek, alebo je možné ho naplniť? Môžem byť, aj keď som sa rozpadol? Je taká možnosť?

Jedine vtedy, ak som v druhom, ktorý žije. Sebestačnosť tu nemá žiadne miesto. Človek sám v sebe neprežije. V druhom človekovi môže prežiť, ale iba čiastočne. Ľudia sa snažia prežiť tak, že žijú ďalej vo svojich deťoch. Preto byť bez detí znamenalo vždy prekliatie. Človek nemôže zaistiť sám sebe nič. V druhých prežíva, ale nie je to ono. Je tu však nejaké tušenie východiska. *Je správne to, že neprežijem sám v sebe. Prežitie mi zaručí iba niekto druhý.*

Jeden jediný. Ten, ktorý JE. Nesmrteľnosť teda spočíva v existencii, v zakorenení sa v Druhom. Teda v láske. Ak milujem človeka a on miluje mňa, keď zomriem, v tom človekovi ešte budem chvíľu žiť. Nesmrteľnosť vyplýva z lásky a nie z nesmrteľnosti toho, kto si vystačí sám. V človekovi však budem žiť iba na chvíľu. Dá sa žiť v niekom, kto je tu stále, kto je večný a nesmrteľný? Ako sme už povedali, je taký. Ježiš Kristus, ktorý zomrel a vstal z mŕtvych, pretože sám bol celý v Otcovi. Kto je úplne ponorený v Kristovi, kto je s ním spojený, je časťou jeho Tajomného tela Cirkvi, ten bude žiť aj keď umrie.

□ *Je dobre, že človek túži žiť naveky?
Je to veľmi dobré, pretože je to zapísané
v jeho prirodzenosti.*

□ *Je nejaká odpoveď na túto jeho túžbu?
Jedna jediná: úplne sa ponoriť do Krista,
ktorý zomrel a vstal z mŕtvych.*

Vystúpil na nebesia...

Vo všetkých výškových domoch sú už teraz namontované výťahy, ktoré nám pomáhajú dosiahnuť vyššie poschodia. Bez výťahu by sa nám išlo po mnohých schodoch veľmi ťažko. Človek má teda schopnosti, ktoré mu uľahčia dostať sa do výšok.

Veľmi často si však myslí, že aj Božie výšky dosiahne pomocou nejakej techniky, pomocou vynálezov. To však nie je pravda. Jediný, ktorý vystúpil na nebesia je ten, ktorý z nebies zostúpil a to je Ježiš Kristus.

Sväté písmo nám úplne jasne hovorí o udalosti nanebovstúpenia. Pán Ježiš ešte štyridsať dní po svojom zmŕtvychvstaní dôverne je a pije so svojimi učeníkmi, poučuje ich o Kráľovstve. Jeho sláva zostáva ešte zahalená výzorom ľudskej prirodzenosti. Posledné Ježišovo zjavenie sa však končí nezvratným vstupom jeho ľudskej prirodzenosti do Božej slávy, naznačenej oblakom a nebom, kde odvtedy sedí po pravici Boha.

Táto posledná etapa zostáva veľmi úzko spätá s prvou, čiže so zostúpením z neba, ktoré sa uskutočnilo pri vteleení. Iba ten, ktorý vyšiel od Otca, sa môže vrátiť k Otcovi – Kristus.

Ludská prirodzenosť ponechaná iba na svoje sily nemá prístup do Otcovho domu. Jedine Kristus mohol človekovi otvoriť tento vstup, aby sme mali pevnú nádej, že sa ako časti jeho tela dostaneme do nebeskej vlasti, kam nás on predišiel ako Hlava a pôvodca našej spásy.

Z toho pre nás vyplýva dôležitá vec. Do neba sa dostane iba ten, kto je súčasťou Kristovho Tajomného tela, kto patrí do jeho Cirkvi. O Cirkvi budeme hovoriť neskôr, ale tu vidíme, ako sú pravdy viery poprepájané a jedna potrebuje druhú. Ide teda o symfóniu viery, o ktorej hovoril Ján Pavol II. v súvislosti s Katechizmom Katolíckej Cirkvi.

Z toho vyplýva, že Cirkev nie je výmysel ľudí, ale že ju chcel sám Kristus pre našu spásu.

My ľudia zvládame veľa vecí. Máme výťahy, lietadlá, rakety i raketoplány. A veľmi často si myslíme, že aj do neba sa dostaneme vlastnými silami. Lenže to nie je pravda. Do neba sa môžeme dostať iba pomocou jediného Prostredníka našej spásy: Ježiša Krista.

- *Čo znamená, že Ježiš Kristus vystúpil na nebesia?
Znamená to, že jeho ľudská prirodzenosť nezvratne vstupuje do Božej slávy.*
- *Kto z ľudí môže vystúpiť spolu s Kristom?
Všetci, ktorí sa stanú súčasťou jeho Tajomného Tela.*

Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych...

Keby nám niekto prikázal napríklad vyliezť na vysokú horu, na strmé bralá, ale nedal by nám k tomu žiadne prostriedky – rebrík, lano, skoby... – tak by sme mu hneď povedali, že sa to nedá. Ježiš Kristus nám povedal, že my vo svojom živote bez neho nič nemôžeme urobiť. V predchádzajúcom uvažovaní sme však povedali, že vystúpil na nebesia. Nechal nás teda samých...?

Keby tak urobil, bolo by to pre nás veľmi ťažké a bol by to dôkaz, že nás nemá rád. Veď povedať niekomu bezo mňa nemôžeš nič urobiť a potom ho opustiť a nechať vo vlastnej bezmocnosti, by bolo zaiste kruté. Ježiš Kristus je však láska, a preto tak nemohol spraviť. Skôr ako od nás odišiel, ustanovil Eucharistiu – dal nám seba samého za pokrm. O tejto sviatosti budeme hovoriť neskôr. Tu ju spomíname iba preto, aby sme opäť videli, ako jedna pravda viery potrebuje druhú a ako potrebujeme sviatosti, aby sme mohli pravdy viery nielen sláviť, ale vládali ich aj žiť. Kristus teda zostáva s nami vo sviatostiach a zároveň nám hovorí, že je s nami aj v našich bratoch a sestrách a že ešte príde. Súdiť živých i mŕtvych.

Žijeme tak v dobe, ktorú by sme mohli označiť ako „už a ešte nie“. Kristus je už tu. Stále s nami. Už nás spasil a vykúpil, ale ešte nebolo definitívne zavŕšené víťazstvo dobra nad zlom. To sa má stať pri poslednom súde. Ježiš Kristus teda už vládne, ale *v očakávaní*, že mu bude všetko podrobené.

Pred jeho slávnym príchodom Cirkev a svet ešte majú prejsť skúškou. Tá bude spočívať osobitne v klamstve anti-krista, ktorý stále ponúka a bude ponúkať klamlivé iné cesty spásy ako Ježiš Kristus. Nedajme sa mu oklamať. Máme už skúsenosti, že tí, ktorí ponúkali raj na zemi, vždy všetko skrvavili. Spása nepríde zo zeme, ale z neba, zhora.

Kristus je Pán večného života. Ako Vykupiteľovi sveta mu patrí plné právo súdiť skutky a srdcia ľudí. Toto právo získal svojím krížom. On však neprišiel aby súdil, ale aby spasil. Každý kto v tomto živote odmieta milosť, už odsudzuje sám seba a môže sa aj naveky zatradiť, ak odmietne Ducha lásky.

Ježiš Kristus nás miluje. Nenecháva nás samých. Putuje spolu s nami cestami života. Čo sme urobili jednému z jeho najmenších, jemu sme urobili. Veriť v Krista teda znamená milovať. V tom sa naša viera líši od všetkých ostatných náboženstiev. Budeme súdení z lásky.

□ *Čo znamená, že Ježiš Kristus príde súdiť živých i mŕtvych?*

Znamená to, že príde na konci sveta v sláve, aby zavŕšil definitívne víťazstvo dobra nad zlom. Tie v priebehu dejín rastú spolu ako pšenica a kúkol.

□ *V čom sa naša viera líši od iných náboženstiev?*

V kresťanstve veriť znamená milovať. Budeme súdení z lásky. Kto v tomto živote odmieta milosť a lásku, odsudzuje sám seba.

Verím v Ducha Svätého...

Je veľmi dobre, ak nás má kto potešiť, keď sme niekedy smutní. Alebo sme slabí a má nás kto posilniť, alebo keď sa môžeme s niekým podeliť so svojou radosťou. Žiaľ, ľudia to vždy nedokážu. Niekedy si nás nevšímajú a inokedy aj chcú pomôcť, ale nevládzu. Je tu však ktosi, kto má na každý problém riešenie a na každú bolesť liek – tretia božská osoba, Duch Svätý.

Je láskou medzi Otcom a Synom, Darca darov. Je ten, ktorý vždy dáva to, čo potrebujeme. V plači je potešenie, v sparne ovlaženie. Zohrieva skrehnuté, napráva, čo je stuhnuté. Jednoducho robí vždy to, čo treba. Duch Svätý prebúdza našu vieru. Je prvý, ktorý pôsobí v nás a pôsobí tak nebadane, že si to často ani nevšimneme. Keď Ježiš zvestuje jeho príchod, volá ho Parakletos. Znamená to ten, ktorý je privolaný. Po latinsky ad – vocatus. Keďže je Duch, je neviditeľný. Zjavuje sa nám pod rozličnými symbolmi – ako voda alebo oheň, oblak, svetlo, pečať, ruka, prst, holubica. Cez tieto symboly nám aspoň čiastočne pomáha pochopiť, kto je.

Ako pôsobí, alebo ako chce pôsobiť Duch Svätý v nás? Môžeme povedať, že presne tak ako v Panne Márii, ktorá je

jeho veľdielo. Prvý raz v pláne spásy Otec nachádza prítok, v ktorom môže jeho Syn a jeho Duch prebývať medzi ľuďmi.

Duch Svätý *pripravil* Máriu svojou milosťou. Bolo treba, aby bola plná milosti Matka toho, v ktorom telesne prebýva celá plnosť božstva. Z čírej milosti bola počatá bez hriechu ako najponíženejšia zo všetkých stvorení a najschopnejšia z nich prijať nevýslovný Dar Všemohúceho. V Márii Duch Svätý uskutočňuje Otcov dobrotivý plán. Z Ducha Svätého Panna počne a porodí Božieho Syna. Jej panenstvo sa mocou Ducha Svätého a viery stáva jedinečnou plnosťou. V Márii Duch Svätý *zjavuje* Otcovho Syna, ktorý sa stal Synom Panny. Je horiacim krikom. Naplnená Duchom Svätým ukazuje Slovo v jeho krehkom tele a dáva ho poznať chudobným. Napokon skrze Máriu začína Duch Svätý *privádzať* do spoločenstva s Kristom ľudí, ktorí sú predmetom dobrotivej Božej lásky. Ako prví vždy prijímajú Krista ponížení: pastieri, mudrci, Simeon a Anna, novomanželia z Kány a prví učeníci.

□ *Kto je Duch Svätý?*

Je to tretia božská osoba, jednej podstaty s Otcom a Synom. Je Darca darov. Je Láska.

□ *Ktoré sú najznámejšie dary Ducha Svätého?*

Dar múdrosti a rozumu, rady a sily, poznania, nábožnosti a bobabojnosti.

Prípravujeme

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi
diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

III. zväzok

Nemusíš byť sám

Obsah

<i>Vyznanie viery, symbol viery</i>	5
<i>Verím v Boha, Otca...</i>	7
<i>Otec – Pravda a Láska</i>	9
<i>Boh je všemohúci</i>	11
<i>Boh je Stvoriteľ</i>	13
<i>Verím v Ježiša Krista</i>	15
<i>Jediný Syn a náš Pán</i>	17
<i>Ježiš Kristus sa počal z Ducha Svätého</i>	19
<i>Narodil sa z Márie Panny</i>	21
<i>Ježišov skrytý život</i>	23
<i>Ježiš Kristus trpel, bol ukrižovaný, umrel a bol pochovaný...</i>	25
<i>Kristus zostúpil k zosnulým</i>	28
<i>Vstal z mŕtvych...</i>	30
<i>Vystúpil na nebesia...</i>	32
<i>Odtiaľ príde súdiť živých i mŕtvych...</i>	34
<i>Verím v Ducha Svätého...</i>	36

Úvahy nad Katechizmom Katolíckej cirkvi

diecézneho biskupa Mons. Rudolfa Baláža

II. zväzok

Boh nie je samotár

Zväzok ilustruje

*oltárna mozaika v kostole Kňazského seminára sv. Františka Xaverského
Banská Bystrica – Badín*

autor: páter Marko Rupnik

Vydal

Kňazský seminár svätého Františka Xaverského

Banská Bystrica–Badín,

v roku 2007

Prvé vydanie

Editor

ThDr. Marián Bublinec

Jazyková úprava

Mgr. Anna Varholová

Grafická úprava, sadzba

© Ing. arch. Igrid Krajčovičová

Grafické štúdio Inak

Banská Bystrica

Tlač

Obalotava, a.s.

Slovenská Ľupča

ISBN 978-80-88937-29-6